

Från trycket 3 april 1987
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Avdelningen för arbetsmarknadsstatistik
Förfrågningar Lars Erik Lindholm, Anna-Greta Abrahamsson, tfn 08 - 783 46 68, 783 46 73
Serie Am - Arbetsmarknad ISSN 0082-0237
Tryck SCB-tryck, Örebro 1987

Sverige

AM

87. 04. = 03

Statistiska

Arbetskostnadsindex för industritjänstemän 1986

LABOUR COST INDEX FOR SALARIED EMPLOYEES IN MINING, QUARRYING AND MANUFACTURING, IN 1986

SAMMANFATTNING

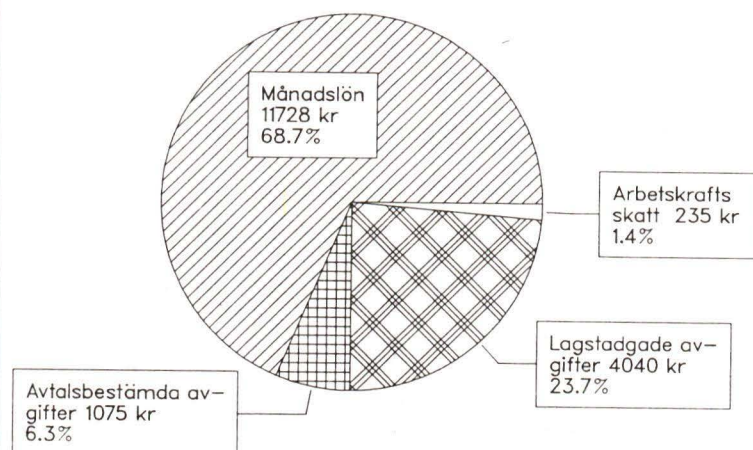
SCB gör årligen en beräkning av arbetskraftskostnader för tjänstemän inom industri (SNI 2+3, Gruvor, mineralbrott, tillverkningsindustri). Beräkningarna grundar sig på den årliga mätningen av lönenivån för tjänstemän i augusti 1986 samt beräkningar av kostnaderna för lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifter, som 1986 uppgår till 45,7 procent. Basår för indexserien är 1980.

SCB utarbetar också en årlig indexserie för industriarbetare med basår 1980. Beräkningen görs med utgångspunkt från de kvartalsvisa beräkningarna.

Av diagrammet nedan framgår för industritjänstemän den totala arbetskraftskostnadens fördelning på månadslön och arbetsgivaravgifter.

SAMMANSÄTTNING AV ARBETSKRAFTSKOSTNADEN FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN 1986

Total kostnad 17 078 kr

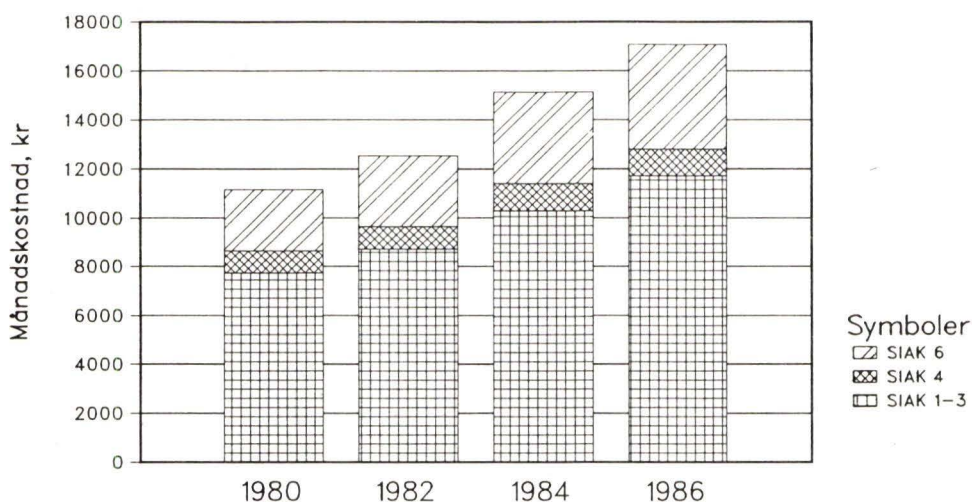
I diagrammet nedan visas kostnadsutvecklingen med fördelning på månadslön (SIAK 1-3)¹⁾, avtalsenliga (SIAK 4) och lagstadgade (SIAK 6) arbetsgivaravgifter.

Arbetskraftskostnaden per månad, som 1975 var 6 842 kr och 1980 var 11 156 kr, har för 1986 beräknats till 17 078 kr, en ökning med 53 procent från 1980.

Från 1985 till 1986 är ökningen 1 027 kr och efter justering för förändring av arbetstider innebär det en ökning med 6,9 procent vilket är ungefär lika stor ökning som föregående år. 744 kr av höjningen beror på en ökning av månadslönen och 283 kr på en automatisk ökning av de lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifterna.

För industriarbetare har arbetskostnadsökningen varit 8,2 procent mellan årsmedeltalen 1985 och 1986.

ARBETSKOSTNADSUTVECKLING 1980-1986 INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

BAKGRUND

Lönestatistik för industritjänstemän utarbetas en gång per år (augusti) och indexen har utformats som en beräkning av den årliga arbetskostnadsutvecklingen i genomsnitt per månad. I det följande lämnas en beskrivning av indexens innehåll och beräkningsmetoder m m.

En arbetskostnadsindex som utöver lönekostnader även omfattar avtalsbestämda och lagstadgade arbetsgivaravgifter har sedan 1967 utarbetats av SCB för industriarbetare. Indexen publiceras fyra gånger per år och beräknas för mittmånaden i varje kvartal (1973=100). Indexen bygger på kostnaden per timme. Fr o m 1980 utarbetas också en årlig indexserie.

VAL AV BASÅR

Beräkningar av industritjänstemännens arbetskraftskostnader har gjorts för varje år från 1975, vilket tidigare var tänkt som basår. I enlighet med internationella och nationella rekommendationer för bl a ekonomisk statistik har år 1980 valts som basår. För att erhålla en längre tidsserie har tidigare även åren 1975-79 redovisats.

KOSTNADSELEMENT

De kostnadselement (utöver lönekostnader) som ingår och deras storlek i procent av avgiftsunderlaget år 1986 framgår av förteckning på sidan 6. Kostnadselementen beskrivs med koder och benämningar enligt Svensk standard för indelning av arbetskraftskostnader m m (SIAK). I indexberäkningarna ingår inte kostnader för utbildning, sjuk- och hälsovård samt övrig personalsocial service (SIAK 5), inte heller kostnadsersättningar (SIAK 8).

1) SIAK = Svensk standard för indelning av arbetskraftskostnader m m.

UNDERLAG FÖR INDEXBERÄKNINGARNA

LÖNEKOSTNADER (SIK 1-3)

I indexen ingående lönekostnader baseras på uppgifter om den genomsnittliga månadslön som redovisas i SCBs årliga statistik för tjänstemän inom industrin avseende augusti månad (Se Am 26 SM 8701). Uppgifterna avser överenskommen månadslön inklusive ett beräknat årsgenomsnitt för naturaförmåner, provision, tantiem, premielön o d. Hänsyn tas inte till eventuellt utgående ersättningar för övertidsarbete, inte heller till avdrag vid frånvaro.

För deltidsanställda har utgående månadslöner omräknats att motsvara lön för heltidsanställda. Detta har skett med ledning av uppgifter om veckoarbetstidens längd för individen och arbetstidens längd för heltidsanställda i den bransch där personen arbetar.

Den utveckling som lönekostnaderna ger uttryck för återspeglar branschens genomsnittliga löneutveckling och kan påverkas av strukturella förändringar i statistikmassan.

AVTALSBESTÄMDA OCH LAGSTADGADE ARBETSGIVARAVGIFTER (SIK 4 OCH 6)

Som underlag för beräkning av arbetsgivaravgifternas storlek ligger de uppgifter om avgiftsuttag i procent av avgiftsunderlaget som lämnats av de myndigheter, organisationer och liknande som administrerar trygghetssystemet. Underlaget möjliggör schablonmässiga beräkningar av avgifter enligt samma modell som används vid beräkning av arbetskostnadsindex för industriarbetare (Se Am 15 SM 8601).

METOD FÖR BERÄKNING AV AVGIFTERNAS STORLEK

Med ledning av uppgifter om avgiftsuttag och efter fastställande av avgiftsunderlagets storlek beräknas avgifterna i kronor per månad. Fr o m år 1976 är avgiftsunderlaget (utom för ATP-avgiften) lika med månadslönen (Y), som den definierats ovan. Före år 1976 togs i vissa fall hänsyn endast till löner upp till 7,5 x basbeloppet. För att korrigera för lönedelar överstigande maximigränsen har en korrigeringsfaktor (K_{AT}) använts, som beräknats enligt följande:

$$K_{AT} = 1 - \frac{\text{Lönedelar överstigande } 7,5 \times \text{basbeloppet för hel- och deltidsanställda}}{\text{Total lönesumma för hel- och deltidsanställda}}$$

Vid beräkning av ATP-avgiften tas hänsyn till maximigränsen och här görs även ett basbeloppsavdrag (B). Formeln för beräkning av ATP-avgiften är t o m 1981 således:

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times \frac{K \times (12 Y - B)}{12 \times AT}$$

För övriga avgifter är fr o m 1976 (ATP-avgiften fr o m 1982) avgifterna beräknade enligt följande

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times Y$$

KORRIGERING FÖR ARBETSTIDSFÖRÄNDRINGAR

För industriarbetarna bygger beräkningarna av företagens arbetskraftskostnader på genomsnittlig lön per arbetad timme. Beräkningen av företagens arbetskraftskostnader för industritjänstemännen baseras däremot på en genomsnittlig stipulerad månadslön per stipulerad arbetstid och ger en tämligen god skattning av den verkliga månadslönen per faktisk arbetstid. Korrigering för eventuella arbetstidsförändringar för tjänstemännen måste därför göras, varför det beräknade indextalet multipliceras med den förändring i den genomsnittliga månadsarbetstiden som skett sedan föregående år. Följande formel används:

$$\text{Index år } t = 100 \times \frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}} \times \frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$$

där $\frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$ utgör korrigeringsfaktorn för förändring i arbetstiden

från år t-1 till år t och $\frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}}$ visar utvecklingen av arbetskraftskostnaderna per månad under samma period.

Den genomsnittliga månadsarbetstiden (M-TID) för industritjänstemän beräknas enligt följande:

$M-TID = (\text{Antal dagar under året minus antal semesterdagar, lördagar och söndagar, övriga helgdagar och andra lediga dagar}) \times \text{beräknad dag-arbetstid} / 12.$

Vid beräkning av dagararbetstiden används SCBs beräkningar av den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för heltidsanställda industritjänstemän.

Då underlag för beräkning av antalet semesterdagar saknas ingår i beräkningarna samma antal semesterdagar oberoende av befattnings- Åren 1975-1977 har antalet dagar antagits vara 20, under följande år 25.

ARBETSKOSTNADINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

Tabell 1 visar arbetskraftskostnaderna per månad för industritjänstemän inom olika näringsgrenar med fördelning på olika kostnadselement 1986. Motsvarande beräkningar har gjorts för varje år från 1975.

I tabell 2 visas indextal för summan av samtliga i indexen ingående kostnadselement med basåret 1980=100. Här har även arbetstidsförändringar beaktats. Som framgår har kostnadsutvecklingen varit relativt likformig i de olika branscherna.

Arbetsgivaravgifterna i procent av månadslönen har minskat något mellan 1985 (46,2 procent) och 1986 (45,7 procent). ITP-avgiften har minskat medan övriga avgifter i stort sett är oförändrade. 1975 var avgifterna 34,9 procent och 1980 44,2 procent.

ÅRLIG ARBETSKOSTNADINDEX FÖR INDUSTRIARBETARE

För att underlätta för dem som har behov av att följa den årliga utvecklingen av arbetskraftskostnaden för industriarbetare har en genomsnittsberäkning gjorts för resp år på bas av den kvartalsvisa indexserien som därefter kedjats till basåret 1980. Indexen redovisas i tabell 3.

SAMMANVÄGNING TILL EN GEMENSAM INDEX FÖR INDUSTRIANSTÄLLDA

Någon sammanvägning av indextalen för industriarbetare respektive industritjänstemän publiceras inte.

Om det i något sammanhang föreligger behov av en gemensam index kan en sammanvägning göras enligt följande:

$$\text{Indextal år } t = \frac{L_A \times I_A + L_T \times I_T}{L_A + L_T}$$

där L_A = lönesumma för industriarbetare

L_T = lönesumma för industritjänstemän

I_A = indextal år t för industriarbetare

I_T = indextal år t för industritjänstemän

Lönesummorna kan t ex hämtas ur SCBs årliga industristatistik där lönesummor redovisas med fördelning på arbetare och tjänstemän. Arbetsgivaravgifter ingår inte i dessa belopp. 1985 utgjorde arbetarnas lönesumma 60 procent och tjänstemännens 40 procent av den totala lönesumman inom SNI 2+3.

Sammanvägning kan också ske med kvoter som passar det egna företags situation.

INDEX-BENÄMNING

För att underlätta hänvisning till rätt indexserie i olika sammanhang har beteckningen AKT Arbetskostnadsindex för tjänstemän införts. Till-sammans med sifferkoden enligt Svensk standard för näringsgrensindelning (SNI) skall AKT 2+3 betyda Arbetskostnadsindex för tjänstemän i Gruvor, mineralbrott och tillverkningsindustri, 1980=100.

På motsvarande sätt kan beteckningen AKA användas för den årliga arbetskostnadsindexen för arbetare, 1980=100.

SUMMARY

Statistics Sweden has calculated a labour cost index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing, AKT.

Calculations will be made yearly based on the monthly salary of August each year and include taxes and compulsory fees determined by the size and/or composition of the labour force. The year 1980 is put as a basis (100).

The Swedish Standard Industrial Classification of All Economic Activities (SNI) is used.

The quarterly labour cost index for workers in mining, quarrying and manufacturing is also transformed into a yearly index, AKA (1980=100).

FÖRTECKNING ÖVER ARBETSKRAFTSKOSTNADER SOM INGÅR VID BERÄKNING AV ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

List of labour costs used at the calculation of the Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

SIAK beteckning ¹	Benämning	Contents	Avgiftsuttag, % 1986
1, 2, 3	Månadslön	Monthly salary	
42	Kostnader för kompletterande pensionsförmåner ²	Costs of negotiated pension benefits ²	
43	Andra kollektiva avgifter därav	Other collective premiums of which	8,0
432	Grupplivförsäkringsavgifter (TGL)	Group life insurance premiums	0,3
433	Avgångsbidragsavgifter, Trygghetsfond (AGE)	Severance payment premiums	0,9
434	Avgifter till trygghetsförsäkring (TFA)	Security insurance premiums	0,05
601	Sjukförsäkringsavgift	Health insurance contribution	9,3
602	ATP-avgift	Contribution to the national supplementary pensions scheme	10,0
605	Lönegarantiavgift	Bankruptcy wage guarantee levy	0,2
606	Arbetarskyddsavgift	Industrial safety contribution	0,35
607	Folkpensionsavgift	Contribution to the national basic pension scheme	9,45
609	Avgift till vuxenutbildningen	Adult training contribution	0,264
611	Delpensionsavgift	Contribution to the national scheme for part-time pensions	0,5
612	Avgift till barnomsorgen	Child welfare contribution	2,2
613	Arbetsskadeförsäkringsavgift	Contribution to the occupational injury insurance	0,6
614	Arbetsmarknadsavgift	Labour market contribution	1,586
616	Allmän löneavgift	General wage tax	2,0

1) Swedish standard classification of labour costs.

2) Pensionskostnader utöver avgifter enligt SIAK 602, 607 och 611. - Costs for pensions excl. SIAK 602, 607 and 611.

Tabell 1 ARBETSKRAFTSKOSTNADER PER MÅNAD FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI MED FÖRDELNING PÅ SIAK-OMRÅDEN OCH NÄRINGSGRENAR 1986
Labour costs for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing in 1986

Näringsgren (SNI)	SIAK-område														
	1-3 Genom- snitt- lig må- nadslön	42 Köpl sions- förmå- ner	43 Andra kol- lekti- va av- gifter ¹	601 Sjuk- förs- avgift	602 ATP- avgift	605 Löne- garan- tiav- gift	606 Arbe- tar- skydds- avgift	607 Folk- pens- avgift	609 Avgift till vuxen- utbildn	611 Del- pens- avgift	612 Avgift till barn- omsorg	613 Arbets- skade- försäkr avgift	614 Arbets- mark- nads- avgift	616 Allmän löne- avgift	Summa Arbets- krafts- kostnad
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	11 728	938	137	1 091	1 173	23	41	1 108	31	59	258	70	186	235	17 078
2 Gruvor och mineralbrott	12 123	970	140	1 127	1 212	24	42	1 146	32	61	267	73	192	242	17 651
3 Tillverkningsindustri	11 724	938	137	1 090	1 172	23	41	1 108	31	59	258	70	186	234	17 071
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	11 031	882	130	1 026	1 103	22	39	1 042	29	55	243	66	175	221	16 064
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	10 706	856	126	996	1 071	21	37	1 012	28	54	236	64	170	214	15 591
33 Trävaruindustri	10 712	857	126	996	1 071	21	37	1 012	28	54	236	64	170	214	15 598
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	11 755	940	137	1 093	1 176	24	41	1 111	31	59	259	71	186	235	17 118
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	12 037	963	139	1 119	1 204	24	42	1 137	32	60	265	72	191	241	17 526
342 Grafisk industri, förlag	11 563	925	135	1 075	1 156	23	40	1 093	31	58	254	69	183	231	16 836
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plast- varuindustri	12 148	972	140	1 130	1 215	24	43	1 148	32	61	267	73	193	243	17 689
36 Jord- och stenvaruindustri	11 553	924	135	1 074	1 155	23	40	1 092	30	58	254	69	183	231	16 821
37 Järn-, stål- och metallverk	11 867	949	138	1 104	1 187	24	42	1 121	31	59	261	71	188	237	17 279
38 Verkstadsindustri	11 848	948	138	1 102	1 185	24	41	1 120	31	59	261	71	188	237	17 253

1) Här ingår tjänstegrupplivförsäkring, avgångsersättning samt trygghetsförsäkring vid arbetsskada.

Tabell 2 ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKT)
Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

Näringsgren (SNI) Branch	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Ökning 1985/86 %
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri	107,5	111,9	122,6	136,3	144,6	154,5	6,9
2 Gruvor och mineralbrott	106,0	107,6	116,1	133,3	141,7	149,7	5,6
3 Tillverkningsindustri	107,6	112,0	122,7	136,4	144,6	154,6	6,9
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	107,1	111,6	124,2	135,9	144,6	154,8	7,1
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	108,7	112,5	122,9	136,4	145,0	155,1	7,0
33 Trävaruindustri	108,0	111,7	123,4	136,2	143,6	155,0	8,0
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	108,5	112,6	123,9	137,0	146,4	155,1	6,0
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	107,6	111,4	123,4	136,7	145,5	153,5	5,5
342 Grafisk industri, förlag	108,9	113,3	124,4	137,2	147,6	156,5	6,0
35 Kemisk-, petroleum-, gummivaru-, plast och plastvaruindustri	108,0	113,4	126,7	139,5	148,2	157,0	5,9
36 Jord- och stenvaruindustri	107,0	111,6	124,8	137,4	143,4	155,5	8,4
37 Järn-, stål- och metallverk	107,3	111,2	123,8	135,3	141,4	149,5	5,7
38 Verkstadsindustri	107,2	111,7	120,9	135,4	143,5	154,1	7,4

Tabell 3 ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR ARBETARE INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKA)
Labour Cost Index for workers in mining, quarrying and manufacturing, 1980=100 (AKA)

Näringsgren (SNI) Branch	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Ökning 1985/86 %
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri	110,2	118,2	127,5	141,3	154,2	166,9	8,2
2 Gruvor och mineralbrott	110,6	121,6	127,2	142,4	156,2	170,2	9,0
3 Tillverkningsindustri	110,2	118,2	127,5	141,3	154,1	166,8	8,2
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	111,8	119,8	129,0	140,4	153,2	165,9	8,3
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	110,0	117,2	127,0	139,5	151,6	164,6	8,5
33 Trävaruindustri	110,3	117,3	127,0	140,3	152,2	165,6	8,8
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	109,3	114,6	124,8	139,3	152,9	166,0	8,6
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	110,0	116,0	127,2	142,6	157,8	171,9	8,9
342 Grafisk industri, förlag	108,3	112,6	121,4	134,0	144,9	156,9	8,3
35 Kemisk-, petroleum-, gummivaru-, plast- och plastvaruindustri	110,8	116,6	127,5	140,9	155,2	168,5	8,6
36 Jord- och stenvaruindustri	110,3	118,1	128,0	140,6	155,1	168,6	8,7
37 Järn-, stål- och metallverk	109,8	117,1	126,4	140,1	153,3	167,3	9,1
38 Verkstadsindustri	110,0	119,4	128,3	142,7	155,2	167,0	7,6